

Waarom investeren jongeren in het buitenland best ook in kennis van het Nederlands?

Onlangs kreeg ik een telefoon vanuit Parijs van een Vlaamse achttienjarige jongeman die graag aan de Leuvense universiteit wilde verder studeren. Al snel bleek dit geen eenvoudige vraag te zijn. Hij had zijn enseignement secondaire in een Parijse school met succes afgerond maar kende alleen huis-tuin-en-keuken-Nederlands van bij zijn ouders thuis. En: hij moest een B2-certificaat (volgens het Europese Referentiekader) voor Nederlands bij inschrijving kunnen voorleggen, zeg maar hetzelfde niveau als Nederlandse jongeren voor Nederlands hebben als ze hun schoolloopbaan in het voortgezet onderwijs in Nederland hebben beëindigd. Zijn

spreekvaardigheid was zeker oké, maar zijn schrijfvaardigheid Nederlands problematisch. In het Frans schrijven is nu eenmaal niet hetzelfde als in het Nederlands. Hij faalde grandioos voor zijn CNaVT-examen¹. Om een lang verhaal kort te maken: hij studeert momenteel aan een Parijse universiteit. Zijn droom om een Vlaams hogeronderwijsdiploma te behalen en naar Vlaanderen terug te keren, was uiteengespat.

Dit verhaal illustreert het belang van kennis van het Nederlands op een voldoende hoog niveau voor wie vroeg of laat van plan is zijn leven in Vlaanderen - of Nederland - verder te zetten. Koningin

---

¹ Een B2-certificaat kan onder meer behaald worden aan een universitair talentencentrum. Daarnaast bestaat er ook het certificaat ITNA B2 (Interuniversitaire Taalttest Nederlands voor Anderstaligen) en attest STRT Educatief Startbekwaam (vroeger: PTHO – Profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs) van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CnaVT).

Maxima gaf zelfs recentelijk tijdens het veertigste verjaardagsfeest van de stichting NOB (Nederlands Onderwijs in het Buitenland) als helder advies mee: “Laat de Nederlandse taal en cultuur niet los.”

Bovendien heeft investeren in taalvaardigheid nóg een belangrijk voordeel: je werkt meteen ook aan je denkvaardigheid, weten we uit onderzoek. In de Vlaamse Odisee-hogeschool bijvoorbeeld nemen alle eerstejaars-studenten bij de start van het academiejaar verplicht deel aan een taaltest. De test onderzoekt de kennis en talige strategieën van de studenten zoals onder meer hun inzicht in de structuur van een alinea of opbouw van een tekst en in de betekenis van woorden. Deze taalscreening heeft in de eerste plaats een

Laat de Nederlandse taal en cultuur niet los!

sensibiliserende functie. Toch blijkt de test een significante voorspeller van examenresultaten te zijn. Dat stemt ook overeen met wat onder meer prof. dr. Lieve De Wachter (De Wachter, et al., 2013) via onderzoek heeft vastgesteld: “Een grote taalvaardigheid is geen garantie op een succesvolle studie - er moet ook gestudeerd worden! - maar het is wel een voorwaarde. Een slechte taaltest moet een alarm doen afgaan.”² Studenten met een taaltestscore lager dan 30% hebben volgens de statistieken van De Wachter maar een geringe kans om goede

examens af te leggen, ook in de bètawetenschappen trouwens: “Vaak wordt verkeerdelijk gedacht dat taal voor wiskunde, wetenschappen, chemie enzovoort bijzaak is. Dat beeld klopt niet. Elke student moet die belangrijke [taal]strategieën beheersen, wat hij of zij ook studeert.”³ Taal hangt nu eenmaal samen met inzicht en argumentatie.

Metten is weten: daarom deed ik als Talenbeleidcoördinator van de hogeschool Odisee samen met een collega-statisticus een vergelijkend onderzoek naar de verbanden tussen een hogeschoolbrede en verplichte taaltest na instroom, een aantal diversiteits-indicatoren en het studiesucces.

Uit de koppeling van 8.052 taaltestresultaten met studiecijfers verspreid over vijf jaar blijkt ten eerste dat taal samenhangt met studie-succes. Daarnaast zien we dat gemiddelde taalvaardigheid elke jaar – licht – daalt. Bovendien stellen we vast dat er bepaalde factoren zijn die ervoor zorgen dat de score

op de taaltest lager is zoals de vooropleiding van de moeder, al dan niet een migratie-achtergrond en de vooropleiding van de student in het voortgezet onderwijs. Maar er zijn nog meer interessante besluiten die we uit dit onderzoek kunnen trekken. Omdat achter het label ‘student’ een grote diversiteit schuilgaat, is het bijvoorbeeld aan te raden om de taalbegeleiding te spitsen op personen, niet op groepen. Daarom wordt de taaltest afgenomen van alle nieuwe studenten, niet van een bepaalde groep. Een vierde conclusie is dat taal niet

² <https://taaluniebericht.org/artikel/focus/taal-goede-barometer-voor-studiesucces>

³ <https://taaluniebericht.org/artikel/focus/taal-goede-barometer-voor-studiesucces>

predetermineert en dat studenten die zwak scoren op de taaltest dus nog een kans maken op slagen. Daarnaast kunnen we vermoeden dat (taal)ondersteuning aan studenten met een zwakke score op de taaltest wel degelijk resultaat biedt. De test vormt daarom het beginpunt van een taalondersteuningstraject voor studenten die mogelijk studieproblemen zullen ondervinden door een gebrekkige taalvaardigheid (De Wachter & Heeren, 2013; De Wachter et al. 2013).

Zit een opleiding in de Odisee-hogeschool er niet direct in maar wil je toch je kennis van het Nederlands op niveau brengen, houden of zelfs

bijspijkeren? Geen zorgen: er bestaan gelukkig heel wat mogelijkheden om de Nederlandse taal en cultuur niet los te laten.

Iedereen kent ongetwijfeld de stichting NOB (Nederlands Onderwijs in het Buitenland) die ervoor zorgt dat duizenden Nederlandse en Vlaamse kinderen kwaliteitsvol les in hun moedertaal buiten onze landsgrenzen krijgen, van Sofia tot Singapore en van Santiago tot Shanghai. Daarnaast bestaan er heel wat digitale taalondersteuningstools en -websites. Je vindt er hieronder tien, gratis ende voor niets!

Tien taaltooltips!

- [Nedbox](#) is een interactief online leerplatform waarop anderstaligen hun Nederlands kunnen oefenen op een prettige en ontspannende manier, waar en wanneer ze dat willen. Het is ontwikkeld voor anderstalige volwassenen en oudere OKAN-leerlingen. De doelgroep is heel breed: zowel hoog- als laaggeschoolden, zowel meer als minder (digitaal) geletterden, en van beginners (A1) tot halfgevorderden (B1+)⁴.
- de [Schrijfassistent](#) is een digitale schrijftool voor elk Nederlandstalige moedertaalspreker die wel eens de pen vasthoudt om zijn tekst te verbeteren: Er bestaat ook een [versie](#) voor anders-en meertaligen.
- Op [Nederlands oefenen](#) staan er heel wat interessante tips om thuis Nederlands te oefenen.
- Wie nog niet oefenverzadigd is, vindt [hier](#) nog veel [meer oefeningen](#).
- De [Taalgarage van het Huis van het Nederlands in Brussel](#) biedt advies en het nodige materiaal voor wie via zelfstudie Nederlands wil leren.
- De [Taaltelefoon](#) heeft niet alleen een interessante taaladvieswebsite en een gratis digitale nieuwsbrief met taaltips. Je vindt er ook een [handige online brochure](#) met alle spellingsregels op een rij.
- Voor de juiste spelling van een woord is er het [digitale Groene boekje](#).
- Odisee-hogeschool ontwikkelde een gratis [TaalMOOC](#) om laatstejaarsleerlingen talig voor te bereiden op een hogeronderwijsopleiding en startende studenten taal- en studievaardiger te maken aan de hand van onder meer kennisclips, digitale oefeningen en kijkwijzers:

---

⁴ Op https://www.integratie-inburgering.be/sites/default/files/atoms/files/ERK_berg_17032021.pdf staat er een handig overzicht van de verschillende taalniveaus volgens het Europese Referentiekader en hoe lang het gemiddeld duurt om van het ene taalniveau naar het andere te evolveren.

- [Oriënt](#) is een computerspel – een zogenaamde serious game – waarmee leerlingen van de derde graad secundair onderwijs en studenten uit het hoger onderwijs aan de hand van authentiek taalmateriaal uit kranten en tijdschriften hun woordenschat kunnen uitbreiden. Ze leren meteen ook woordenschatstrategieën verwerven om de betekenis van onbekende woorden te achterhalen.
- Het cultureel genootschap de Orde van den Prince gaf recentelijk het literatuurhandboek 'Overhaald' uit met nieuwe verhalen en gedichten van o.a. Lize Spit, Herman Brusselmans en Fikry El Azzouzy voor laagtaalvaardige en anderstalige leerlingen tussen 11 en 19 jaar. Vooral de woordenschatlijst aan het eind van elk verhaal is bijzonder handig om woordenschatkennis te verrijken. Je kan de digitale lancering vanuit [Kunstencentrum De Vooruit](#) opnieuw bekijken, inclusief voorleesfragmenten van een aantal auteurs. Je vindt er ook hoe je het boek kunt kopen evenals een link naar het gratis lesmateriaal dat een expertenteam uit Odisee-hogeschool en de Arteveldehogeschool bij elk verhaal en gedicht ontwikkelde.

An De Moor

Beleidsadviseur talen

Talenbeleidcoördinator Odisee-hogeschool

Talenbeleidcoördinator KU Leuven campus Brussel

Ondervoorzitter van Het Leesoffensief